

ZURb1219 MÉDIA A (KRIZE) DEMOKRACIE

Vyučující: Mgr. et Mgr. Michal Tkaczyk, Ph.D.

Kontakt: tkaczyk@fss.muni.cz

Výuka: středa, 14:00-15:40, AVC

Anotace

Americký mediolog James Carey se domnívá, že kde není žurnalistika, není ani demokracie, a zároveň tam, kde není demokracie, není žurnalistika. Tento kurz seznamuje studující s vybranými koncepty, modely a teoriemi, jejichž pomocí lze na vztahy mezi médii a demokracií nahlížet. Cílem kurzu je zprostředkovat posluchačům základní porozumění role médií v demokratických společnostech. Na tuto problematiku bude přitom pohlíženo optikou konkrétní empiricky podložené diagnózy současného stavu liberálních demokracií západního typu – východiskem kurzu bude teze o krizi tohoto typu státního zřízení a s ní související krizi role médií v demokratických společnostech. Konceptuální a teoretické uchopení problematiky budou studující rozvíjet samostatnou aplikací teoretických konceptů a modelů na konkrétní případy, kauzy či mediální praxe v zemích Visegrádské skupiny (V4). První část kurzu přibližuje vztah mezi médii a demokracií optikou několika teoretických přístupů a s přihlédnutím k několika vybraným dimenzím tohoto vztahu. Druhá část kurzu je věnovaná vybraným projevům krize roli médií v demokratických společnostech a jejich souvislostem.

Cíle kurzu

Cílem kurzu je zprostředkovat studujícím znalosti nutné pro porozumění vztahů mezi médii a demokracií, jejich kritickou reflexi a analýzu.

Výstupy z učení

Po úspěšném absolvování kurzu student bude schopen:

- vysvětlit, jaká je role médií a jejich význam pro fungování liberálně-demokratických společností;
- pojmenovat jednotlivé funkce a role médií v demokratických společnostech a ilustrovat je na konkrétních případech z mediální praxe;
- diskutovat o rizicích pro fungování médií v demokratických společnostech s použitím odborné terminologie a odkázat při tom na konkrétní příklady v kontextu zemí V4;
- použít teorii, teoretický model, koncepty a relevantní data při analýze konkrétního případu, prezentovat závěry a zjištění této analýzy;
- identifikovat a vyhledat relevantní dokumenty (legislativa, raporty apod.) a využít jejich obsah pro vlastní analýzu nebo argumentaci

Podmínky absolvování kurzu

Kurz je ukončen zápočtem. Podmínky pro získání zápočtů jsou následující:

- účast v seminářích (je možno absentovat ve 1 hodině bez udání důvodu);
- splnění 5 průběžných týmových úkolů
- kladné hodnocení práce v týmu (min. 60 %) ostatními členy týmu

Za splněný se považuje týmový úkol, který splní tyto dvě podmínky:

- a) obsahuje všechny části uvedené v zadání (hodnotí vyučující)

b) získá více než 50 % bodů v hodnocení ostatními studujícími

V případě, že tým nesplní všech pět týmových úkolů nebo bude mít na konci semestru dva nebo více „tokeny neúspěchu“ (☹ viz Týmové úkoly), pro získání zápočtu musejí jeho členové absolvovat zápočtový test u PC a získat v něm min. 60 % bodů. Zápočtový test bude testovat znalost pouze základních poznatků z kurzu. Bude mít 20 otázek z povinné literatury a prezentací.

Týmové úkoly

Cílem týmových úkolů je nahradit pasivní přijímání poznatků aktivním učením, vzájemným učením studentů (angl. *peer-to-peer learning*), rozvojem analytických dovedností (mj. získávání a využívání dostupných dat, aplikace konceptů na případy, analýza případu), rozvojem měkkých dovedností (mj. týmové spolupráce) a prezentačních dovedností (veřejné prezentace poznatků, argumentace a účast v debatě).

V úvodní hodině budou studenti náhodně (pokud se v úvodní hodině nedohodne jinak) rozděleni do 6 pětičlenných týmů. V případě nižší účasti budou týmy čtyřčlenné. Týmy zůstávají neměnné po dobu celého semestru.

Každý tým v průběhu semestru vyřeší 5 krátkých týmových úkolů, jejichž výstupem bude buď krátká (optimálně 10, max. 12 minutová) prezentace nebo účast v debatě. Obvykle, v rámci jednotlivých hodin budou prezentovat 4 týmy, někdy pouze 2 týmy (viz Osnova kurzu). Pro přípravu prezentace je doporučeno použít PowerPoint prezentace.

Po každé prezentaci nebo účasti v debatě tým obdrží ad hoc slovní zpětnou vazbu/reakci od vyučujícího. Kromě toho obdrží bodové hodnocení od studentů, ovšem pouze od členů týmů, které v dané hodině neprezentovaly týmový úkol. Na základě bodového hodnocení od studentů vznikne v rámci každé hodiny pořadí. Členové týmů, jehož úkol bude hodnocený nejnižším počtem bodů získají „token neúspěchu“ a v případě, že na konci semestru budou mít dva nebo více takových tokenů, budou ve zkouškovém období psát zápočtový test. Tým, který v dané hodině získá nejvyšší počet bodů, může se tak zbavit jednoho „tokenu neúspěchu“.

Studenti budou řešit dva typy úkolů – *případovou studii* a *debatu* (obhajobu teze). Konkrétní zadání jednotlivých úkolů se nacházejí v osnově (níže). Úkoly mají vícero verzí (převážně dle země), které budou náhodně přidělené týmům. Výjimkou je situace, kdy preferovanou verzí úkolu si bude moct vybrat výherce debaty. Tým, který vyhraje debatu bude mít nárok si příště zvolit verzi úkolu (tedy např. zemi pro případovou studii nebo konkrétní tezi v další debatě).

O rozdělení do týmů a přidělených úkolech budou studenti informováni v úvodní hodině.

Prezentace musí být nahrány do příslušné odevzdávací skřínky nejpozději v den prezentace, ve 12:00 hodin.

Časová náročnost kurzu

Požadavky na ukončení kurzu a jejich časová náročnost se odvíjejí od počtu ECTS kreditů, které studenti získají za úspěšné absolvování kurzu. 3 ECTS kredity odpovídají 75 až 90 hodinám práce spojené s kurzem. Docházka do hodin vychází na 20 hodin. Povinná četba na 25 hodin. Na přípravu 5 týmových úkolů může student věnovat zbývajících 30 až 50 hodin. Předpokladem pro dosažení plánované časové náročnosti kurzu je funkční dělba práce v rámci týmu.

Studijní literatura

Studijní literatura je rozdělena na základní a doporučenou.

Základní literatura sestává převážně z méně náročných učebnicových textů, tam kde to bylo možné v českém jazyce, které poskytují základní poznatky k danému okruhu. Znalost obsahu základní literatury je předpokladem pro řešení týmových úkolů a pro plnohodnotnou účast v hodině, není nijak testována.

Doporučená literatura rozšiřuje základní znalosti. Převážně se jedná o aktuální původní studie a kapitoly zásadních monografií v anglickém jazyce. Literatura ke kurzu je dostupná v knihovně, nebo přes portál E-zdroje. V ostatních případech literaturu poskytne vyučující.

OSNOVA KURZU

1. týden (15. února): Seznámení s obsahem kurzu. Koncept demokracie.

- informace k organizaci kurzu a k podmínkám ukončení
- demokracie – její podoby a typy

Základní literatura:

* Kapitoly „Co je demokracie?“ (str. 37-45), „Politické instituce moderní zastupitelské demokracie“ (str. 79-94), „Demokracie v různém měřítku“ (str. 94-110) v knize: DAHL, Robert A. (2001). *O demokracii: průvodce pro občany*. Praha: Portál.

2. týden (22. února): Krize demokracie? Pokus o stanovení diagnózy.

- krize demokracie, její formy a příčiny
- příčiny, formy a symptomy krize liberální demokracie: globalizace, neoliberalismus, nacionalismus, populismus
- krize role médií v demokracii: úvodní úvahy

Základní literatura:

* Kapitola „Krize demokracie“ (str. 53-84) v knize: JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Journalism and democracy: the debate“ (str. 1-14) v knize McNAIR, Brian. (2000). *Journalism and Democracy. An evaluation of the political public sphere*. Routledge: London.

<i>Týmový úkol</i>	Týmy: A, B, C, D
Případová studie 1: Diagnóza	
V týmu diagnostikujte stav (problémy) liberální-demokracie v jedné ze zemí V4. Pro stanovení diagnózy zvolte relevantní kritéria a identifikujte symptomy. Při stanovení diagnózy zohledněte příčiny problémů, vývoj situace v čase (trend), rizika a příležitosti. Pracujte s dostupnými daty, dokumenty. Vždy odkazujte na zdroje poznatků.	
<i>Doporučená struktura prezentace:</i>	
Uveďte, co je cílem analýzy?	
Co lze vnímat jako problém(y) z hlediska fungování demokracie v dané zemi? Jak se daný problém projevuje (symptomy)?	
Jaký je kontext problému? (příčiny problémů, vývoj v čase)	
Jaké jsou vyhlídky do budoucna? (predikce budoucího vývoje, rizika, příležitosti)	

3. týden (1. března): Média a žurnalistika optikou teorií demokracie. Role médií v demokracii.

- úkoly médií v demokratickém systému
- monitorující role, model budíka, hlídací a obranný pes demokracie
- koncept veřejné sféry
- média konfliktu a konsensu
- média zastupitelsko-participativní komunikační demokracie

Základní literatura:

* Kapitola „Média a demokracie: přehled modelů a přístupů“ (str. 15-42) v knize: JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

Doporučená literatura:

* Kapitola “A Free Press: Democracy and Mass Media“ (str. 250-272) v knize STREET, John. (2011). *Mass media, politics and democracy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

* Kapitola HAMPTON, Mark. “The Fourth Estate Ideal in Journalism History” (str. 3-12) v knize STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.

* Kapitola GANS, Herbert, J. “News and Democracy in the United States: Current Problems, Future Possibilities“ (str. 95-105) v knize STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.

* Kapitola “Watchdogs of Lapdogs? The politics of Journalism” (str. 145-162) v knize STREET, John. (2001). *Mass Media, Politics and Democracy*. Palgrave: New York.

Týmový úkol

Týmy: A, B

Debata 1: Cui bono – hlídací psové nebo psíci?

V týmu připravte přinejmenším tři argumenty pro obhajobu dané teze. Bez ohledu na počet argumentů je třeba dodržet časový limit (max. 20 min). Argumenty mohou zakládat na racionální úvaze, kazuistice nebo na datech a odborných poznatcích. Teze jsou záměrně formulované obecně, proto začněte jejich vymezením (co přesně danou tezí myslíte). Pro prezentaci argumentů lze během debaty použít prezentaci.

Teze 1.: Novináři skutečně představují v demokratické společnosti tzv. čtvrtý stav, jinými slovy plní funkci tzv. hlídacích psů demokracie.

Teze 2.: Hlídací pes demokracie je pouhý mýtus, jehož pomocí novináři coby profesní skupina odůvodňují (legitimizují) své postavení ve společnosti.

Týmový úkol

Týmy: E, F

Případová studie 2: V jaké roli?

V týmu zvolte tři konkrétní případy mediální praxe/komunikace (z ČR nebo ze zahraničí). Pokuste se vyložit zvolené případy pomocí konceptu rolí médií v demokracii (viz povinná literatura k této hodině). Případy zvolte tak, aby se role/modely neopakovaly. Doporučená struktura prezentace:

1. Vymezte konkrétní model/roli pro ostatní studující.

2. Vysvětlíte ostatním studujícím význam daného/modelu role z hlediska z hlediska fungování demokratického systému.
3. Stručně představte případ.
4. Vyložte/ilustrujte, jak, tj. v jakém smyslu, jakým způsobem Vámi zvolený případ mediální praxe naplňuje daný model/roli.

4. týden (8. března): Mediální systémy a modely

- čtyři teorie tisku
- polarizovaně pluralitní, demokraticko-korporativní a liberální model
- mediální systémy post-socialistických zemí

Základní literatura:

* Kapitola „Srovnání mediálních systémů“ (str. 49-72) v knize: HALLIN, Daniel, C. a Paolo MANCINI (2008). *Systémy médií v postmoderním světě: Tři modely médií a politiky*. Praha: Portál.

Doporučená literatura:

- * Kapitola „Media system, public knowledge and democracy: a comparative study“ (str. 47-61) v knize CURRAN, James. (2011). *Media and Democracy*. London: Routledge.
- * CASTRO-HERRERO, L., HUMPRECHT, E., ENGESSER, S., BRÜGGEMANN, M., & BÜCHEL, F. (2017). Rethinking Hallin and Mancini Beyond the West: An Analysis of Media Systems in Central and Eastern Europe. *International Journal Of Communication*, 11(27), 4797-4823, <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/6035>

Týmový úkol

Týmy: C, D, E, F

Případová studie 3: Mediální systémy v zemích V4

V týmu vypracujte stručnou analýzu mediálního systému v jedné ze zemí V4. Zaměřte se na následující dimenze a dle nich strukturujte prezentaci:

1. Struktura a vývoj mediálního trhu po roce 89 (pouze rámcově)
2. Míra politického paralelismu, tj., pro potřeby tohoto úkolu, povaha vazeb mezi médii a politickými stranami a míra, do jaké mediální systém odráží hlavní politická dělení ve společnosti
3. Míra žurnalistické profesionalizace
4. Míra a podoby zásahů státu do fungování mediálního systému
5. V závěru se pokuste přiřadit mediální systém dané zemi k jednomu z modelů a svoje rozhodnutí stručně vyargumentujte.

* Pro získání představy o jednotlivých dimenzích mediálních systémů a o tom, jakého typu údaje se ve vztahu k těmto dimenzím obvykle uvádí, podívejte se do povinné, případně také doporučené literatury. Tento úkol bude přijat i pokud 1 jeden z bodů bude chybět.

5. týden (15. března): Reprezentace politiky v médiích: předpojatost, rámcování, packaging

- mediální předpojatost a její typy
- mediální rámcování politiky
- politika a zábavní mediální sdělení

Základní literatura:

* Výběr z kapitoly “Political bias” (str. 15-35) v knize STREET, John. (2011). *Mass media, politics and democracy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

* Výběr z kapitoly “Telling tales: the reporting of politics” (str. 36-59) v knize STREET, John. (2011). *Mass media, politics and democracy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

* Výběr z kapitoly “It's just for fun: politics and entertainment” (str. 60-79) v knize STREET, John. (2011). *Mass media, politics and democracy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Doporučená literatura:

* Heslo “Media Representation: Politics” v elektronické encyklopedii RÖSSLER, C.A. HOFFNER & L. ZOONEN. (2017). *The International Encyclopedia of Media Effects*. Wiley Online Library.

* Kapitola „Entertaining democracy” (str. 63-84) v knize CURRAN, James. (2011). *Media and Democracy*. Routledge: New York.

Týmový úkol

Týmy: A, B, C, D

Případová studie 4: Politika v zábavních mediálních sděleních

V týmu zvolte mediální sdělení, případně jinou formu mediální komunikace, o níž se domníváte, že se nějakým způsobem dotýká politiky nebo demokracie, jinými slovy představuje formu politické komunikace a přitom se nejedná o politickou žurnalistiku ani o politický marketing. Může jít například o a) filmovou nebo seriálovou tvorbu, b) hudební videoklip/skladbu, c) internetové memy a jejich tvorbu, d) graffiti nebo performance.

Cílem úkolu je interpretovat, jakým způsobem dané mediální sdělení či jiná forma mediální komunikace vytváří obraz politiky a mocenských vztahů nebo jiným způsobem ovlivňuje fungování demokracie (nebo k tomu potenciál). Svůj výklad prezentuje dle doporučené struktury:

1. Stručně prezentujte mediální sdělení.
2. Pokuste se o výklad/interpretaci způsobu, jímž dané mediální sdělení vytváří obraz politiky a mocenských vztahů nebo jiným způsobem ovlivňuje nebo má potenciál ovlivnit fungování demokracie.
3. Interpretuje roli, kterou tato forma mediální komunikace plní z hlediska fungování demokratického systému? Pokuste se uchopit tuto roli pomocí konceptu. Argumentujte.

6. týden (22. března): Účinky mediální komunikace na fungování a kvalitu demokracie

- typologie účinků žurnalistiky na demokracii
- vliv digitálních médií na demokracii
- mediatizace politiky

Základní literatura:

* Kapitola “The Problem of News Effects” (str. 69-89) v knize GANS, Herbert. (2003). *Democracy and the News*. Oxford: Oxford University Press.

Doporučená literatura:

* Kapitola “Political Communication Effects” (str. 228-252) v knize BRYANT, Jennings & OLIVER, Mary-Beth. (2008). *Media Effects: Advances in Theory and Research*. New York: Routledge.

* Heslo “Mediatization of Politics” v elektronické encyklopedii DONSBACH, Wolfgang. (2008). *The International Encyclopedia of Communication*. John Wiley & Sons.

* Meta-analýza BOULIANNE, Shelley. (2009). Does Internet Use Affect Engagement? A Meta-Analysis of Research. *Political Communication*, 26(2),193-211.

* Meta-analýza BOULIANNE, Shelley. (2015). “Social media use and participation: a meta-analysis of current research”. *Information, Communication & Society*, 18:5, 524-538.

Týmový úkol

Týmy: E, F

Debata 2: Skeptikové versus těšitelé 1

V týmu připravte přinejmenším tři argumenty pro obhajobu teze – pozor, bez ohledu na počet argumentů je třeba dodržet časový limit (max. 20 min). Argumenty mohou zakládat na racionální úvaze, kazuistice nebo na datech a odborných poznatcích. Teze jsou záměrně formulované obecně, proto začněte jejich vymezením (co přesně danou tezí myslíte). Pro prezentaci argumentů lze během debaty použít prezentaci.

Teze 1.: Mediální komunikace má spíše nepříznivé účinky na fungování a kvalitu demokracie.

Teze 2.: Mediální komunikace má spíše příznivé účinky na fungování a kvalitu demokracie.

7. týden (29. března): Média veřejné služby a demokracie: krize identity a aktuální výzvy

- média veřejné služby
- modely médií veřejné služby
- funkce médií veřejné služby v demokracii
- výzvy pro média veřejné služby

Základní literatura:

* Kapitola „Média veřejné služby a demokracie“ (str. 175-193) v knize JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

Doporučená literatura:

* KEANE, John. (1992). Democracy and the Media – Without Foundations. *Political Studies*, XL, Special Issue, 116-129.

* FUCHS, C., & UNTERBERGER, K. (Eds.). (2021). *The Public Service Media and Public Service Internet Manifesto*. University of Westminster Press.

<http://www.jstor.org/stable/j.ctv26qjjkk.4>

* SMEJKAL, K., MACEK, J., SLAVÍK, L., & ŠEREK, J. (2022). Just a “Mouthpiece of Biased Elites?” Populist Party Sympathizers and Trust in Czech Public Service Media. *The International Journal of Press/Politics*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/19401612221143067>

* URBÁNIKOVÁ, Marína. (2021). Resisting Perceived Interference in Journalistic Autonomy: The Study of Public Service Media in Slovakia. *Media and Communication*, 9(4), 93-103.

Případová studie 5: Média veřejné služby v zemích V4

V týmu stručně charakterizujte média veřejné služby v jedné ze zemí V4. Pracujte s relevantní terminologií. Při popisu se zaměřte na následující dimenze a podle nich strukturujte prezentaci:

1. Místo médií veřejné služby v mediálním systému dané země
2. Stručné představení konkrétních médií veřejné služby
3. Model fungování: legislativní zakotvení, financování, správa, způsob zřízení dozorčího orgánu
4. Aktuální výzvy a rizika pro jejich fungování – s přihlédnutím k jejich funkci v demokratickém systému dané země

8. týden (5. dubna): Digitální média a nové možnosti participace a demokratizace: očekávání a realita

- digitální média a veřejná sféra
- digitální média a nové formy občanské participace
- digitální média a rizika pro fungování demokracie: dezinformace, polarizace, algoritmizace a platformizace veřejné sféry

Základní literatura:

* Kapitola „Nová média a technologie a nové formy demokracie“ (str. 197-216) v knize JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

Doporučená literatura:

* DAHLGREN, Peter. (2005). The Internet, Public Spheres, and Political Communication: Dispersion and Deliberation. *Political Communication*, 22(2), 147-162,

<http://dx.doi.org/10.1080/10584600590933160>.

* FUCHS, Christian. (2014). *Social Media. A Critical Introduction*. Sage: London.

* MACKOVÁ, Alena. (2017). *Nová média v politické komunikaci. Politici, občané a online sociální sítě*. Brno: Masarykova univerzita.

Debata 3: Skeptikové versus těšitelé 2

V týmu připravte přinejmenším tři argumenty pro obhajobu teze – pozor, bez ohledu na počet argumentů je třeba dodržet časový limit (max. 20 min). Argumenty mohou zakládat na racionální úvaze, kazuistice nebo na datech a odborných poznatcích. Teze jsou záměrně formulované obecně, proto začněte jejich vymezením (co přesně danou tezí myslíte). Pro prezentaci argumentů lze během debaty použít prezentaci.

Teze 1.: Digitální média a tzv. sociální sítě oslabují liberální demokracii, představují pro ni riziko, jejich používání nepřináší očekávanou demokratizaci.

Teze 2.: Digitální média a tzv. sociální sítě posilují liberální demokracii, představují pro ni riziko příležitost, jejich používání přináší větší demokratizaci.

9. týden (12. dubna): Média, demokracie a trh

- ekonomické podmínky fungování médií v demokratických společnostech
- komodifikace, bulvarizace, infotainment, churnalism
- technologičtí giganti a „veřejná sféra“

Základní literatura:

* Kapitola „Krise role médií v demokracii“ (str. 119-148) v knize JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

Doporučená literatura:

* Kapitola TRAMPOTA, Tomáš, KONČELÍK, Jakub. “Tabloidization of Czech Daily Press“ (str. 287-298) v knize DOBEK-OSTROWSKA, Bogusława, GŁOWACKI, Michał. *Making Democracy in 20 years. Media and Politics in Central and Eastern Europe*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

* Kapitola ROWE, David. “Tabloidization of News” (str. 350-361) v knize STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.

* Kapitola „Komericializace žurnalistiky“ (str. 25-50) v knize MCCHESENEY, Robert, W. (2009). *Problém médií: Jak uvažovat o dnešních médiích*. Všeň: Grimmus.

* Kapitola GRIPSRUD, Jostein. “Tabloidization, popular journalism, and democracy“ (str. 283-298) v knize Sparks, C., & Tulloch, J. (2000). *Tabloid tales: Global debates over media standards*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

Týmový úkol

Týmy: A, B

Debata 4: Regulace digitální platform a sociálních sítí

V týmu připravte přinejmenším tři argumenty pro obhajobu teze – pozor, bez ohledu na počet argumentů je třeba dodržet časový limit (max. 20 min). Argumenty mohou zakládat na racionální úvaze, kazuistice nebo na datech a odborných poznatcích. Teze jsou záměrně formulované obecně, proto začněte jejich vymezením (co přesně danou tezí myslíte). Pro prezentaci argumentů lze během debaty použít prezentaci.

Téze 1.: Z hlediska demokracie je lepší, aby digitální platformy a sociální sítě byly podrobené větší regulaci.

Téze 2.: Z hlediska demokracie je lepší, aby digitální platformy a sociální sítě nebyly podrobené (větší) regulaci.

10. týden (19. dubna): Státní a ekonomická kontrola médií: politický tlak na média, státní zásahy, oligarchizace médií

- ukořistění médií (angl. *media capture*), oligarchizace médií
- klientelismus a politická instrumentalizace médií
- omezování profesní autonomie novinářů

Základní literatura:

* ŠTĚTKA, V. (2015). *The Rise of Oligarchs as Media Owners*. In Zielonka, J. (ed.) *Media and Politics in New Democracies. Europe in a Comparative Perspective*. Oxford: Oxford University Press, pp. 85-98.

* Kapitola STIGLITZ, Joseph E. “Toward a taxonomy of media capture” (str. 9-19) v knize SCHIFFRIN, Anya. (2017). *In the Service of Power: Media Capture and the Threat to Democracy*.

Doporučená literatura:

* MANCINI, P. (2012). “Instrumentalization of the media vs. political parallelism”. *Chinese Journal of Communication*, 5(3), 262–280, <https://doi.org/10.1080/17544750.2012.701415>

* ÖRNEBRING, H. (2012). „Clientelism, Elites, and the Media in Central and Eastern Europe”. *The International Journal of Press/Politics*, 17(4), 497–515, <https://doi.org/10.1177/1940161212454329>

* Kapitola VOJTĚCHOVSKÁ, M. „The gradual takeover of the Czech media system“ (str. 97-111). v knize SCHIFFRIN, Anya (ed.). (2017). *In the Service of Power: Media Capture and the Threat to Democracy*.

Týmový úkol	Týmy: C, D, E, F
Případová studie 6: Omezování profesní autonomie novinářů	
Ve skupině vypracujte případovou studii zaměřenou na pokusy vyvíjet politický/ekonomický tlak na média ve jedné ze zemí V4. Pracujte s relevantními zdroji, daty a koncepty. Prezentujte dle doporučené struktury:	
1. Představte kontext, identifikujte aktéry (Kdo vyvíjí tlak? Na jaká média? Co tím sleduje?)	
2. Identifikujte a popište mechanismus nátlaku a dopad na fungování médií	
3. Tematizujte možné dopady z hlediska	

11. týden (26. dubna): Pracovní cesta vyučujícího

Pracovní cesta vyučujícího. Výuka se nekoná.

12. týden (3. května): Demokratizace médií: pokusy a modely

- procesy demokratizace médií
- alternativní média a občanská žurnalistika

Základní literatura:

* Kapitola GLASER, Mark. “Citizen journalism: widening world views, extending democracy“ (str. 578-590) v knize STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.

* Kapitola ATTON, Chris. “Alternative Journalism: Ideology and Practice” (str. 169-179) v knize STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.

Doporučená literatura:

* CARPENTIER, N., DAHLGREN, P., & PASQUALI, F. (2013). Waves of media democratization: A brief history of contemporary participatory practices in the media sphere. *Convergence*, 19(3), 287–294. <https://doi.org/10.1177/1354856513486529>

* FUCHS, C. (2010). Alternative Media as Critical Media. *European Journal of Social Theory*, 13(2), 173–192. <https://doi.org/10.1177/1368431010362294>

13. týden (10. května): Náhradní hodina

Za případně zrušenou hodinu v průběhu semestru, případně pro neuskutečněné prezentace týmových úkolů. Konkrétní naplnění hodiny upřesní vyučující v průběhu semestru.

ZÁKLADNÍ LITERATURA KE KURZU

CURRAN, James. (2011). *Media and Democracy*. London: Routledge.

DAHLGREN, Peter. (2009). *Media and political engagement: Citizens, communication, and democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.

JAKUBOWICZ, Karol. (2017). *Média a demokracie v 21. století. Hledání nových modelů*. Brno: Masarykova univerzita.

MCQUAIL, Denis. (2016). *Žurnalistika a společnost*. Praha: Univerzita Karlova.

NORRIS, Pippa. (2000). *A virtuous circle: Political communications in postindustrial societies*. Cambridge: Cambridge University Press.

STREET, John. (2011). *Mass media, politics and democracy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

STUART, Allan. (2010). *The Routledge Companion to News and Journalism*. Routledge: London.